

ТЕСТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

јул 2008.

Шифра кандидата: _____

1. Који дијалекат је у основици српског књижевног језика **нјекавског изговора:** 1 поен
 - а) косовско-ресавски дијалекат
 - б) зетско-јужносанџачки дијалекат
 - в) источнохерцеговачки дијалекат**(Заокружите слово испред тачног одговора.)

2. Наведите тачан наслов полемичке расправе Ђуре Даничића којом је подржао Вукову реформу и годину када се расправа појавила. 1 поен

Назив: Рат за српски језик и правопис

Година: 1847.

3. У Шантићевим стиховима заокружите предњонепчане (палаталне) сугласнике: 1 поен

*Ја у души ћутим жари полет снова;
Не плаше мене но ћи ни глас кобних сова.*

4. Наведите две гласовне промене које су извршене у подвученој речи: 1 поен

Појео је јело са великом слашћу.

јотовање (алтернације ненепчаних са предњонепчаним сугласницима)

једначење по месту (или начину) артикулације (творбе)

5. Следећу реченицу напишите писаним словима тако да одговара правописним правилима: 1 поен

КАКО ЈЕ ИЗЈАВИО ВРШИОЦ ДУЖНОСТИ ПРЕТСЕДНИКА ОПШТИНЕ ПРВИ НАДЗЕМНИ ПЕШАЧКИ ПРЕЛАЗИ ТРЕБАЛО БИ ДА БУДУ САГРАЂЕНИ У БУЛЕВАРУ ВОЈВОДЕ МИШИЋА И У РАДНИЧКОЈ УЛИЦИ КОД АДЕ ЦИГАНЛИЈЕ.

Како је изјавио вршилац дужности председника општине, (,) први надземни пешачки прелази требало би да буду саграђени у Булевару војводе Мишића и у Радничкој улици код Аде Циганлије(“).

6. Од именице *очевидца* номинатив множине је очевици, 1 поен
а генитив множине је очевидаца.

7. У којим глаголским облицима се налазе следећи глаголи: 1 поен
- а) *пишући* – глаголски прилог садашњи
 б) *конектуј се* – императив (заповедни начин)
 в) *свира* – презент (садашње време)
 г) *пођосмо* – аорист (пређашње свршено време)
 д) *пропеваће* – футур I (футур први, будуће време)
8. У следећој реченици подвуците речи које имају функцију предлога: 1 поен
- На другој страни моста, дуж леве обале, протеже се Малухино Поље, раширкано предграђе око друма који води пут Сарајева.*
9. Одредите падежни облик подвучене речи у реченици: 1 поен
- Ноћима није могла ока склопити.*
инструментал (инструментал множине, шести падеж)
10. Наведите начин (тип) творбе следећих речи: 1 поен
- свакодневни* – слагање (композиција)
Забрежје – комбинована творба (префиксално-суфиксална творба)
путарина – извођење (суфиксација, деривација)
11. Лексеме *домовина* и *отаџбина* стоје у међусобном односу: 1 поен
- а) хомонимије
 б) синонимије
 в) антонимије
 (Заокружите слово испред тачног одговора.)
12. Подвуците зависну реченицу и одредите њену значењску врсту у следећим примерима: 1 поен
- а) *Учитель је питао да ли су сви отишли на пливање.*
 врста: изрична (зависноупитна) реченица
- б) *Било једном једно краљевство у срцу Европе, које се звало Хунгарија.*
 врста: односна (релативна) реченица
13. Подвуците субјекат у реченици: 1 поен
- Отказивање синоћње представе у Народном позоришту узроковала је болест главног глумца.*
14. Одговорите прецизно у којој функцији се налазе подвучени реченични чланови у реченици: 1 поен
- Не сећам се ничег више, ни очију тих.*
 У функцији неправог објекта (даљег објекта, индиректног објекта).
15. Фразеологизам *ударати на сва звона* значи: 1 поен
- а) звонити дуго црквеним звонима
 б) разглашавати нешто, чинити јавним
 в) звонити преко мере школским звоном

(Заокружите слово испред тачног одговора.)

16. Међу наведеним ликовима избаците оне који не припадају истом делу: **1 поен**
Тамил, Заим, Пинторовић-бег, Фра-Петар, Хаим, Алија Ђерзелез.
17. Допишите којим лирским врстама припадају наведене народне песме: **1 поен**
Сунце се девојком жени – митолошка (религиозно-митолошка)
Српска девојка – љубавна
Бисерна брада – здравица (почашица)
18. Јунак ове народне песме обишао је земљу и градове док према себи није нашао девојку. Његова изабраница била је чудесне лепоте, али урокљивог рода. Она умире у гори, на путу до младожењине куће. **1 поен**
О ком јунаку је реч? Милић Барјактар
Заокружите слово испред одговора који најпрецизније описује крај песме:
а) Јунак, после девојчине смрти, од туге умире у гори.
б) Јунак се враћа кући, а мајка га жени другом девојком.
в) Јунак се враћа кући и умире.
г) Јунак дозива вилу која оживљава умрлу девојку.
19. Заокружите слово испред оних дела у којима се налазе *дидаскалије*: **1 поен**
а) *Два пријатеља*
б) *Ревизор*
в) *Кир Јања*
г) *Странац*
20. У овом роману главни јунак са својим славенско-подоунавским пуком ратује за славу Марије Терезије. За то време његова жена врши прељубу са његовим братом, а убрзо након тога и умире. Ипак, вративши се из рата, јунак је, упркос свему, „сачувао зрно младости“ и види пред собом „бескрајни плави круг и у њему звезду“. **1 поен**
Име и презиме главног јунака: Вук Исакович
Име његове жене: Дафина
Име његовог брата: Аранђел (Аранђело)
21. Заокружите слова испред одлика које карактеришу *авангарду*: **1 поен**
а) поштовање правила у књижевном стварању
б) величање традиционалних вредности
в) мешање жанрова
г) антитрадиционализам
д) строга песничка форма
ђ) разграђивање узрочно-последичне фабуле
22. Оноре де Балзак у својим романима дао је свеобухватну слику француског друштва свог времена, а романи је повезао у целину којој је дао назив *Људска комедија*. Овај аутор стварао је у 19. веку. **1 поен**
23. Прочитајте одломак и одговорите на питања: **1 поен**
Шамика сврши права и дође кући. Оцу сузе на очи од радости; где год се с којим пријатељем састане, на путу, на пијаци, свакоме каже: „Мој Шамика свршио је

школе – свршио је права“ (...) Господичне, кад се Шамика шеће, отварају жалузине, или потајно извирују.“

Назив књижевног дела: Вечити младожења

Епоха којој дело припада: реализам

- 24. Допуните љубавне парове из наведених дела: 1 поен**
- Хамлет – Офелија (*Хамлет*)
Љевин – Кити (*Ана Карењина*)
Стојан – Цвета (*У ноћи*)
- 25. Упишите где је смештена радња наведених дела: 1 поен**
- Нечиста крв*, Борисав Станковић – Врање
Чича Горио, Оноре де Балзак – Париз
Ромео и Јулија, Вилијем Шекспир – Верона
- 26. Разврстајте народне епске песме у одговарајуће групе. 1 поен**
(Припазите, једна песма не спада ни у једну од њих!)
- а) *Мали Радојица*
б) *Бој на Мишару*
в) *Ропство Јанковић Стојана*
г) *Диоба Јакшића*
д) *Косовка девојка*
- Песме старијих времена: г) Диоба Јакшића, д) Косовка девојка
Песме средњих времена: а) Мали Радојица, в) Ропство Јанковић Стојана
- 27. У реченици Читала сам Андрића, Ђосића, Матавуља и Црњанског употребљена је стилска фигура метонимија. 1 поен**
- 28. Житије господина Симеона настало је као саставни део: 1 поен**
- а) *Житија светог Саве*
б) *Службе светом Симеону*
в) *Студеничког типика*
д) *Мирослављевог јеванђеља* (Заокружите слово испред тачног одговора.)
- 29. Врста риме у којој се римују речи у средини и на крају стиха назива се: 1 поен**
леонинска (леонинска рима).
Строфа од пет стихова назива се: квинта.
- 30. Писац реализма/модерне, Антон Павлович Чехов (А. П. Чехов) (наведите име и презиме писца), познат по својим кратким причама и драмама, у свом драмском делу слика судбине људи из малог места, међу којима се налазе лекар Астров који не воли људе него дрвеће, Војницки, несрећно заљубљена Соња, Јелена и њен муж професор. По завршетку велике породичне свађе, Соња и Војницки схватају да је њихов живот промашен и да их од очајања могу спасити тежак рад и божја милост. Реч је о драми Ујка Вања. 1 поен**